

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

MTK Keski-Pohjanmaa kiittää mahdollisuudesta lausua selontekoluonnokseen.

Tässä lausunnossa MTK Keski-Pohjanmaa nostaa alueen osalta tärkeäksi kokemiaan asioita, muilta osin MTK Keski-Pohjanmaa yhtyy MTK:n lausuntoon. Selonteossa nostetut asiat tulisi näkyä seuraavassa hallitusohjelmassa ja lisäksi olisi hyvä saada poliittiset puolueet sitoutumaan maaseutualueiden kehittämiseen pitkäjänteisesti yli vaalikauden kestäviin päätöksiin.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

Maaseutua ei voi vain ylläpitää vaan päätöksiä tehdessä tulisi arvioida kokonaisvaikutukset erityisesti maaseudun elinvoimaisuuteen. Kaupunkialueiden elinehtona on elävä maaseutu ja tämä ei synny itsestään. Esimerkiksi Keski-Pohjanmaa on ruuantuotannon pikkujättiläinen ja alueen maatalous ruokkii pääosin muiden maakuntien asukkaita. Maaseutuvaikutusten arviointi tulee olla vakiintunut ja säännönmukainen toimintatapa, ei sattumalta tehtävä toimenpide. Maaseutupolitiikka on tärkeä juuri sen takia ettei maaseudusta tule kaupunkien reservaatteja, jossa ruoan- ja energian tuotanto sekä esim. kaivannaisteollisuus ym. ovat poissa heidän silmistään

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

Uusiutuvaan energiaan ja biotalouteen liittyviä mahdollisuuksia ei tuoda selonteossa juurikaan esille. Keski-Pohjanmaan nurmiviljelyvaltaisuuden ja vahvan kotieläintuotannon myötä alueen biokaasutuotantopotentiaali on merkittävä. Biokaasua ei mainita sanallakaan selonteossa.

Maaseudun ja kaupunkien symbiossi voisi olla vahvemmin esillä. Keski-Pohjanmaalla se tarkoittaa m.m. että maaseudun kierto-biotalous on kytketty suurteollisuuteen ja sen virtoihin.

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

TKI toiminnan rahoitusta pitää kehittää niin, että myös maaseudun mikro- ja PK yrityksillä on jatkossa paremmat mahdollisuudet sen hyödyntämiseen. (luku 3.2)

Alkutuotannon elinkeinot (maatalous, metsätalous, turkistalous) ovat yksi tärkeä tukijalka Keski-Pohjanmaan elinvoimalle. Alkutuotannon heikentyessä heikkenee myös maaseudun elinvoimaisuus. Alkutuotannon merkitystä maaseutujen elinvoimalle ei voi liikaa korostaa. Alkutuotannolla on myös kohtalon yhteys huoltovarmuuteen ja kokonaisturvallisuuteen. (3.2)

Yhtenä jarruna maatalouden investoinneissa on puute osaavasta työvoimasta. Luonnonvara-alan koulutus, erityisesti toisen asteen koulutus on kriittinen tekijä alueen biotalouden kehittymisen kannalta. Luonnonvara-alan koulutusresursseja ei saa enää leikata.

Nuorten osaajien muuttaminen maaseudulle hankaloittaa asuinkiinteistöjen kauppojen rahoitus. Nuorten tulisi paremmin saada lainaa asuinkiinteistön hankintaan myös ydinmaaseudulla. Kaikkea maaseuturahoittamista tulisi helpottaa. Nykyiset rahoituksen saamisen ehdot sorsivat maaseutualueita. (Luku 3.1)

Maaseudun tietoliikenneverkkojen kehittäminen ja ylläpito on tärkeää. Enää ei saa syntyä tilannetta, että jokin tietoverkkouudistus heikentää maaseudun tietoliikenneverkkojen toimivuutta.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Huoltovarmuus ja kokonaisturvallisuus voisi olla laajemman tarkastelun kohteena. Maaseudun turvallista asumista voisi korostaa. Esimerkiksi hirvikannat olisivat turvallisen elämisen mahdollistamalla tasolla. Liikenneratkaisut ja -infra huolletaan siten, että maalla on turvallista elää ja yrittää.

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

Visio voisi olla konkreettisempi ja iskevämpi.

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Visiossa voisi huoltovarmuus ja biotalous nousta paremmin esiin.

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuosituksiset (Anna vastaukset monivalintakysymykseen kohdassa seitsemän Muut täydennystarpeet)

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuosituksiset (24 kpl) olennaiset?

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

Tärkeimmät tavoitteet:

- vahvistetaan talouden uudistumista tukevia rakenteita
- voimistetaan toimintaedellytyksiä, luottamusta ja tulevaisuudenuskkoa

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuosituksiset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuositusten numerot 1-24)

- 4. Yksityisteiden kunto
- 7. Koordinaatio EU-rahastojen välillä
- 8. Maaseudun kehittäminen CAP post 2027
- 12. Osaaminen ja työvoima

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet (anna tässä kohdassa vastaukset kohdan viisi monivalintakysymyksiin)

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

-

Nyman Jan-Ove
MTK Keski-Pohjanmaa